

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: sekretarz sądowy Wioleta Żochowska

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2014 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania: (...) sp. z o.o. z siedzibą w B.

przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania (...) sp. z o.o. z siedzibą w B.

od Decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 17 grudnia 2012 roku (...) nr (...)

1. zmienia punkt I. podpunkt 1 zaskarżonej decyzji w ten sposób, że w miejsce słów: „wodno – kanalizacyjnej” wpisuje: „kanalizacyjnej” oraz usuwa z podstawy prawnej decyzji pkt 6 art. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
2. zmienia punkt I. podpunkt 2 zaskarżonej decyzji w ten sposób, że usuwa słowa: „wodociągowej i”;
3. zmienia punkt II. zaskarżonej decyzji w ten sposób, że obniża nałożoną na (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. karę pieniężną do kwoty 171 245 zł (słownie: sto siedemdziesiąt jeden tysięcy dwieście czterdzieści pięć złotych);
4. oddala odwołanie w pozostałej części;
5. znosi wzajemnie pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego;
6. zasądza od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. kwotę 500 zł (pięćset złotych) tytułem zwrotu połowy opłaty sądowej od odwołania.

SSO Bogdan Gierzyński

XVII AmA 91/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 grudnia 2012 r., (...) nr (...), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów stosownie do art. 10 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu:

I. uznał za praktykę ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz określony w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działanie przedsiębiorcy (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. polegające na narzucaniu odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących ww. przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści warunków przyłączenia do

sieci wodno – kanalizacyjnej, w świetle których usługobiorcy zobowiązani są do wykonania na własny koszt części robót nie stanowiących, co do zakresu, prac związanych z budową przyłącza, o którym mowa w art. 2 pkt 5 i 56 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, co stanowi naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i nakazał zaniechanie jej stosowania,

II. uznał za praktykę ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz określony w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działanie przedsiębiorcy (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. polegające na bezpośrednim narzucaniu usługobiorcą nieuczciwych warunków zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków w postaci obowiązku niezwłocznego usuwania awarii na odcinkach sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, położonych poza granicą nieruchomości usługobiorców uznawanych przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. za przyłącze lub ponoszenia kosztów usunięcia takich awarii, w przypadku kiedy dokonał tego ww. przedsiębiorca, co stanowi naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i nakazał zaniechanie jej stosowania,

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nałożył na (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ww. ustawy, w zakresie opisanym w punkcie I.1 sentencji decyzji oraz z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy, w zakresie opisanym w punkcie I.2 sentencji niniejszej decyzji karę pieniężną w wysokości 342.490 zł.

Przedmiotową decyzję w całości zaskarżył powód – (...) sp. z o.o. z siedzibą w B..

Zaskarżonej decyzji powód zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy - art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 84 ustawy antymonopolowej, a w konsekwencji naruszenie art. 231 k.p.c. przez brak dokonania ustaleń faktycznych i nieprzeprowadzanie postępowania dowodowego w przedmiocie przesłanek warunkujących zastosowanie art. 9 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 i 6 ustawy antymonopolowej, a w konsekwencji dokonanie oceny zachowań Powoda a priori, bez udowodnienia przesłanek z art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 6 ustawy antymonopolowej;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy - art. 233 § 1 k.p.c. przez uznanie, że nałożenie na odbiorców wody obowiązku usuwania awarii na odcinkach przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych będących ich własnością lub ponoszenie kosztów usunięcia takich awarii, w przypadku gdy dokonał tego Powód, jest nieuczciwe;

3. naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy - art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 84 ustawy antymonopolowej przez niewszzechstronne rozważenie zebranego materiału dowodowego i nieodniesienie się przy dokonaniu oceny stanu faktycznego stanowiska prezentowanego w przedłożonych przez Powoda w toku postępowania przed Prezesem UOKiK wyroków Sądu Rejonowego w Pabianicach (sygn. akt: I C 228/10) oraz sądu odwoławczego (sygn. akt: III Ca 757/11), w których to wyrokach została przyjęta definicja przyłącza wodociągowego zgodna z interpretacją przyjętą przez Powoda;

4. naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy - art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 84 ustawy antymonopolowej przez oparcie przez Pozwanego ustaleń co do alokacji kosztów ponoszonych przez Powoda na „Standardach” wydawanych przez Radę powołaną przez Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast, a ustanowionych w latach 1998-2000 i w konsekwencji uznanie, że ponoszenie przez przyszłego odbiorcę kosztów budowy przyłączy wodociągowych od granicy nieruchomości do miejsca wykonania włączenia i odcinka przyłącza kanalizacyjnego od studzienki kanalizacyjnej do miejsca włączenia jest warunkiem uciążliwym dla odbiorcy i jest mniej korzystne niż w obowiązujących przepisach prawa, w sytuacji gdy, po pierwsze, ww. Standardy nie są obowiązującymi przepisami prawa, po drugie, obowiązujące przepisy prawa nakładają na osobę ubiegającą się o przyłączenie do sieci obowiązek budowy przyłączy na koszt własny;

5. naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy - art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 84 ustawy antymonopolowej przez pominięcie okoliczności podnoszonych przez Powoda dotyczących „obiektywnej konieczności” oraz dokumentów wskazujących na zaistnienie obiektywnego uzasadnienia:

- uchwały nr XXIII/215/12 Rady Miejskiej B. z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie zatwierdzenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu (...) Spółka z o.o. w B. w latach 2012-2015,

a w konsekwencji naruszenie art. 232 zd. 1 k.p.c. przez uznanie, iż Powód nie udowodnił zaistnienia obiektywnego uzasadnienia;

6. naruszenie prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie - art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 w zw. z art. 10 ustawy antymonopolowej, poprzez uznanie w punkcie 1.1. i pkt 1.2. Decyzji, że Powód dopuścił się praktyki ograniczającej konkurencję polegającej na nadużyciu pozycji dominującej, o której mowa w art. 9 ust. 1, ust. 2 pkt 1 i 6 ustawy antymonopolowej, w sytuacji gdy w sentencji zaskarżonej Decyzji nie zostały wskazane wszystkie znamiona zarzucanej praktyki ograniczającej konkurencję, a mianowicie nie został określony rynek właściwy w sprawie;

7. naruszenie prawa materialnego - art. 9 ust 1 i 2 pkt 1 i 6 ustawy antymonopolowej w zw. z art. 2 pkt 5 i 6 i art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (dalej „ustawa o zaopatrzeniu w wodę”) przez jego błędną wykładnię i uznanie, że:

- odcinek przewodu wodociągowego wykraczający poza granicę nieruchomości gruntowej osoby ubiegającej się o przyłączenie stanowi sieć wodociągową,
- odcinek przewodu kanalizacyjnego od studzienki kanalizacyjnej do miejsca włączenia do głównej sieci kanalizacyjnej stanowi sieć kanalizacyjną,

a w konsekwencji błędne uznane, iż Powód zobowiązując kontrahentów do sfinansowania budowy tych odcinków i ich napraw naruszył art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 6 ustawy antymonopolowej;

8. naruszenie prawa materialnego - art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy antymonopolowej, poprzez uznanie, że nałożenie na osoby ubiegające się o przyłączenie do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej obowiązku sfinansowania budowy odcinków przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych poza granicami nieruchomości przynosi Powodowi nieuzasadnione korzyści;

9. naruszenie prawa materialnego - art. 9 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej, poprzez uznanie, że nałożenie na odbiorców wody i odprowadzających ścieków w umowach o dostawę wody warunku, zobowiązującego ich do usuwania awarii przyłączy będących w ich posiadaniu, jest równoznaczne z narzucaniem nieuczciwych warunków umów;

10. naruszenie prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie - art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy antymonopolowej, przez nałożenie na powoda kary pieniężnej w sytuacji gdy brak było ku temu podstaw;

11. naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię - art. 106 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 4 pkt 15 ustawy antymonopolowej, a w konsekwencji niezastosowanie art. 17 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych i przyjęcie, że przychód w rozumieniu art. 4 pkt 15 ustawy antymonopolowej obejmuje również kwoty niepodlegające opodatkowaniu, w tym dotacje unijne uzyskane przez Powoda na budowę środków trwałych;

z ostrożności procesowej powód zarzucił:

naruszenie prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie – art. 106 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 111 ustawy antymonopolowej w związku z art. 2 Konstytucji RP i zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego

przez nie prawa oraz zasady przyzwoitej legislacji płynących, pomimo kanalizacyjnego zawartych w ustawie o zaopatrzeniu w wodę, poprzez:

- nieodstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej, a także
- wymierzenie rażąco nadmiernej kary.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o:

1. uchylenie Decyzji w całości, wobec braku podstaw do uznania, że doszło do naruszenia przez powoda art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 oraz pkt 1 ustawy antymonopolowej,

ewentualnie

2. zmianę Decyzji w całości przez niestwierdzenie stosowania przez powoda praktyk ograniczających konkurencję polegających na nadużyciu pozycji dominującej na lokalnym rynku usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, o których mowa w art. 9 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 i 6 ustawy antymonopolowej,

3. ewentualnie, z ostrożności procesowej, o zmianę:

pkt II zaskarżonej Decyzji w zakresie wymierzonej kary pieniężnej, poprzez odstąpienie od jej wymierzenia lub jej znaczące obniżenie.

Ponadto powód wniósł o zasądzenie od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany – Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podtrzymał w całości swoje stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji i wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Powód – (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. jest przedsiębiorcą świadczącym usługi w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Działalność ta prowadzona jest na terenie miasta B. i Gminy W.. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na tym obszarze stanowi własność powoda.

Powód wykonuje swoją działalność m.in. na podstawie uchwały Nr (...) Rady Miejskiej B. z dnia 23 stycznia 2006 w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków (zwanego dalej również: „Regulaminem”). Na podstawie powyższego Regulaminu powód przeprowadza następującą procedurę przyłączenia nowych usługobiorców do sieci.

Zgodnie z § 22 Regulaminu na wniosek osoby ubiegającej się o przyłączenie powód określa warunki tego przyłączenia. Na podstawie tych warunków podmiot przyłączany wykonuje projekt przyłącza, który zatwierdzany jest przez powoda. W wydawanych przez siebie warunkach przyłączenia powód uwzględnia urządzenia znajdujące się poza granicami nieruchomości podmiotu przyłączanego. W związku z tym podmiot ubiegający się o przyłączenie nieruchomości najczęściej zobowiązany jest do wybudowania na swój koszt fragment sieci na odcinku pomiędzy granicami nieruchomości a miejscem włączenia do sieci, który traktowany jest przez powoda jako przyłączy kanalizacyjne. Na podstawie umowy zawieranej pomiędzy powodem a podmiotem przyłączanym, po wybudowaniu przyłączy przez wykonawcę wybranego przez podmiot zainteresowany przyłączeniem, powód dokonuje przyłączenia do sieci oraz nalicza z tego tytułu odpowiednią opłatę. Następnie zawierana jest pomiędzy podmiotem przyłączonym a powodem umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, na podstawie której świadczona jest przez powoda właściwa usługa związana z zaopatrywaniem mieszkańców miasta B. i Gminy W. w wodę i odprowadzanie nieczystości. W umowie tej odbiorca zobowiązuje się do niezwłocznego usuwania awarii przyłączy będących w jego posiadaniu, a w

przypadku braku wykonania tego obowiązku odbiorca zobowiązany jest do pokrycia kosztów napraw wykonanych zastępczo przez powoda.

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny pomiędzy stronami postępowania. Na podstawie posiadanych dokumentów nie budzi on wątpliwości Sądu. W związku z powyższym stan faktyczny w przedmiotowej sprawie został ustalony jak wyżej.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Zasady ponoszenia kosztów budowy i zapewnienie niezawodnego działania posiadanych instalacji i przyłączy wodociągowych określa ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 tj. w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania Decyzji).

Zgodnie z art.15 ust. 1 i 2 tej ustawy, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji, o którym mowa w art. 21 ust. 1. Realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci.

Analogiczna zasada odnosi się do obowiązku zapewnienia niezawodnego działania urządzeniom służącym do dostarczania wody i odbioru ścieków. Zgodnie z art.5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ma obowiązek zapewnić zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny, a także zapewnić należyłą jakość dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków. Zaś, o ile umowa o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków nie stanowi inaczej, odbiorca usług odpowiada za zapewnienie niezawodnego działania posiadanych instalacji i przyłączy wodociągowych lub instalacji i przyłączy kanalizacyjnych z urządzeniem pomiarowym łącznie.

W świetle powyższych zasad wyrażonych w powołanej ustawie, odbiorca zapewnia na swój koszt budowę przyłączy do sieci, a także odpowiada za zapewnienie niezawodnego działania posiadanych przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych. W pozostałym zakresie obowiązki te spoczywają na przedsiębiorstwie wodociągowo-kanalizacyjnym.

Zasady te nie są sporne pomiędzy stronami, a istota sporu jest, czy odbiorca obowiązany jest ponosić koszty związane z przyłączeniem także w zakresie robót wykonanych po za granicą nieruchomości i w tym też zakresie ponosić koszty usuwania awarii.

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia tej kwestii ma rozstrzygnięcie, czy w pojęciu przyłącza mieszczą się tylko elementy instalacji wodociągowej lub kanalizacyjnej położone w granicach nieruchomości odbiorcy, czy także poza nią.

Pojęcia przyłącza wodociągowego i przyłącza kanalizacyjnego zostały zdefiniowane w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Zgodnie a art. 2 pkt 5 przyłączem kanalizacyjnym jest odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej. Przyłączem wodociągowym jest zaś odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym (art. 2 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków).

Zgodnie z powyższymi definicjami ustawowymi, przyłącze kanalizacyjne jest ściśle związane z granicą nieruchomości gruntowej. Odcinek przewodu pozostający poza granicą nieruchomości gruntowej nie stanowi zatem części przyłącza kanalizacyjnego, co oznacza, że koszt jego wykonania, a także odpowiedzialność za zapewnienie niezawodnego działania nie spoczywa na odbiorcy.

Powiązanie z granicami nieruchomości gruntowej nie występuje w definicji przyłącza wodociągowego, co oznacza, że koszt jego wykonania, a także odpowiedzialność za zapewnienie niezawodnego działania spoczywa na odbiorcy na całym odcinku od sieci wodociągowej do wewnętrznej instalacji wodociągowej, niezależnie od położenia tj. w czy znajduje się ona w granicach nieruchomości gruntowej odbiorcy czy nie.

W świetle powyższego, skoro niespornym jest, że powód nakładał na podmioty ubiegające się o przyłączenie do sieci kanalizacyjnej obowiązek umowy wykonania na koszt przyszłego odbiorcy elementów instalacji znajdującej się po za granicami jego nieruchomości a także domagał się zwrotu kosztów napraw dokonywanych na tych odcinkach.

Okoliczności powyższe są bezsporne, a zatem zarzuty naruszenia art.233 § 1 k.p.c. w zw. z art.84 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów należało uznać za bezzasadne.

Zważyć przy tym należy, że art. 233 § 1 k.p.c. odnosi się do oceny dowodów zmierzającej do ustalenia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Naruszenie powyższego przepisu następuje zatem w przypadku, gdy ocena dowodów prowadzi do ustalenia przez sąd (w tym przypadku Prezesa UOKiK) stanu faktycznego sprawy niezgodnego z rzeczywistością. Nie jest zaś elementem oceny dowodów ocena ustalonych faktów pod kątem zastosowania określonych przepisów prawa. W sytuacji, gdy ustalenia faktyczne są bezsporne nie może dojść do naruszenia art.233 § 1 k.p.c., gdyż nie dochodzi do błędnego ustalenia stanu faktycznego, lecz ewentualnego błędnego lub bezpodstawnego zastosowania określonej normy prawnej. Błędne uznanie, że dostały spełnione warunki hipotezy normy prawnej jeżeli nie wynika niewłaściwego ustalenia faktu, stanowi błędne naruszenie normy prawnej polegające na błędnym jej zastosowaniu a nie przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów.

Zgodnie z art.9 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Nadużywanie pozycji dominującej polega w szczególności na: bezpośrednim lub pośrednim narzucaniu nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych albo rażąco niskich, odległych terminów płatności lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów oraz narzucaniu przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści.

W odniesieniu do przyłączy kanalizacyjnych, ja wyżej wskazano nie było prawnych podstaw do nakładania na podmioty ubiegające się o przyłączenie do sieci kanalizacyjnej obowiązek umowy wykonania na koszt przyszłego odbiorcy elementów instalacji znajdującej się po za granicami jego nieruchomości, a także ponoszenia kosztów napraw dokonywanych na tych odcinkach. Narzucanie warunku wykonania na koszt przyszłego odbiorcy elementów instalacji znajdującej się po za granicami jego nieruchomości było zatem warunkiem uciążliwym i przynoszącym nieuzasadnione korzyści, co naruszało zakaz wynikający z art.9 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W ocenie Sądu, argumenty powoda, że umowny obowiązek wykonania przez podmiot ubiegający się o przyłączenie instalacji kanalizacyjnej po za obrębem nieruchomości może być dla tego podmiotu korzystny, nie zasługuje na uwzględnienie. Przymusowa sytuacja w której znajduje się podmiot ubiegający się o przyłączenie może być skłonny uważać każde proponowane przez powoda rozwiązanie za korzystne dla siebie, gdyż prowadzące do uzyskania dostępu do wodociągu i kanalizacji, co z kolei umożliwia mu swobodne korzystanie z nieruchomości. Jednak bez takiej presji, w ocenie Sądu, nie jest możliwym aby konsument uznał przerzucenie na siebie obowiązku publicznoprawnego ciężącego na przedsiębiorstwie wodociągowo- kanalizacyjnym za korzystne dla siebie. Narzucane przez powoda warunki są zatem uciążliwe i przynoszą nieuzasadnione korzyści powodowi, gdyż umowy nie obligują go do przejęcia tej części instalacji i zwrotu nakładów podmiotowi, który je poniósł. Podkreślić przy tym należy, że narzucane warunki nie sprowadzają się tylko do narzucenia wyłącznie wykonawstwa części sieci kanalizacyjnej, co w określonych warunkach

może być ekonomicznie i organizacyjnie uzasadnione, gdyż podmiot przyłączony dysponuje zgromadzonym na potrzeby budowy przyłącza potencjałem wykonawczym i wykonanie części sieci przy pomocy tego potencjału może być tańsze i szybsze niż w przypadku gdyby wykonywać miał to powód. Jednak podkreślić należy, że w takich przypadkach koszty takiego wykonawstwa powinny być bezzwłocznie zwracane a powód powinien na własny koszt usuwać ewentualne powstałe awarie. Tego zaś w niniejszej sprawie nie czynił.

Równocześnie Sąd podziela ocenę pozwanego, że zapis narzucający usługobiorcom obowiązek niezwłocznego usuwania awarii lub poniesienia kosztów „zastępczego” jej usunięcia jest warunkiem nieuczciwym w rozumieniu art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zważyć ponadto należało, że brak jest podstaw do przyjęcia, że zachowanie powoda wynikało z konieczności podporządkowania się uchwale nr XXIII/215/12 Rady Miejskiej B. z dnia 27 lutego 2012 r.

Po pierwsze, co do zasady uchwały prawa miejscowego nie wiążą w zakresie w jakim są sprzeczne z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, a zatem nie mogą one usprawiedliwiać naruszenia praw i obowiązków z nich wynikających.

Po wtóre, przedmiotowa uchwała dawała jedynie podstawy do ewentualnej odmowy przyłączenia podmiotu, jeżeli nie było to uwzględnione w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji i nie uprawniało do przerzucania na podmioty ubiegające się o przyłączenie kosztów budowy urządzeń kanalizacyjnych i ich utrzymania w zakresie nie wynikającym z ustawy.

W odniesieniu do przyłączy wodociągowych zważyć należało, że wskazana wyżej odmienność definicji w stosunku do przyłączy kanalizacyjnych odmienność definicji ustawowej w art. 2 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków powoduje, że brak jest podstaw do uznania, że w każdym przypadku instalacje wodociągowe znajdujące się po za granicami nieruchomości odbiorcy nie stanowią części przyłącza wodociągowego. Oznacza to, że w zakresie wynikającym z warunków technicznych i ekonomicznych koszt jego wykonania, a także odpowiedzialność za zapewnienie niezawodnego działania spoczywa na odbiorcy na całym odcinku od sieci wodociągowej do wewnętrznej instalacji wodociągowej, niezależnie od położenia tj. w czy znajduje się ona w granicach nieruchomości gruntowej odbiorcy czy nie.

Ponieważ pozwany nie wskazał żadnych faktów świadczących, że powód przekroczył powyższy zakres, brak jest podstaw, że w odniesieniu do przyłączy wodociągowych naruszono zakazy zawarte w art.9 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Skoro, jak wyżej wskazano, w odniesieniu do przyłączy kanalizacyjnych powód naruszył zakaz zawarty w art.9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zasadne było, co do zasady nałożenie kary pieniężnej na podstawie art.106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i równocześnie brak było podstaw do nałożenia kary za działania powoda odnoszące się do przyłączy wodociągowych.

Za bezzasadny należało uznać zarzut naruszenia art.106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art.4 pkt 15 tej ustawy.

Zgodnie art.4 pkt 15 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przychodem w rozumieniu stawy jest przychód uzyskany w roku podatkowym poprzedzającym dzień wszczęcia postępowania na podstawie ustawy, w rozumieniu obowiązujących przedsiębiorcę przepisów o podatku dochodowym.

W art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych zostały wymienione przysporzenia, które mogą mieć charakter przychodów. Zalicza się do nich m.in. otrzymane pieniądze i wartości pieniężne, odliczony lub zwrócony podatek od towarów i usług, rzeczy, prawa i świadczenia o charakterze nieodpłatnym lub częściowo odpłatnym.

Objęcie zwolnieniem od podatku określonych przedmiotowo dochodów (a nie przychodów) nie zmienia zakresu definicji przychodu, a jedynie wpływa na zakres obowiązku podatkowego.

Na uwzględnienie zasługuje natomiast zarzut naruszenia art.111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, gdyż wymierzona kara dotyczy szerszego zakresu naruszenia prawa, podczas gdy jak wyżej wskazano, niedozwolona praktyka dotyczyła jedynie przyłączy kanalizacyjnych.

Równocześnie sąd nie podziela zarzutów, że definicje ustawowe przyłącza kanalizacyjnego było nieprecyzyjne i naruszało konstytucyjną zasadę przyzwoitej legislacji.

Z tych względów zaskarżoną Decyzję należało zmienić, orzekając jak w sentencji (art.479^{31a} § 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, znosząc pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego (art.100 k.p.c.)

SSO Bogdan Gierzyński